

Ex post hodnocení Strategického plánu Leader

1. Úvod

- 1.1. Název MAS: **MAS Krajina srdce, z.s.**
- 1.2. Datum a podpis Dohody se SZIF: 26.06.2008
- 1.3. Základní údaje:

	Původní stav (r.2007)	Stav k 30.6.2015
Počet obcí	40	46
Počet obyvatel	20 099	20978
Rozloha MAS km ²	623,75 km ² *	633,85 km ²
Počet členů celkem	39	48
veřejný sektor	6	7
neveřejný sektor	32	41

* k 1.1. 2010

2. Popis SPL, Fichí a rozpočtu

2.1. Složení SPL

2.1.1. Přehled cílů

Dlouhodobý cíl SPL:

Zastavení procesu vylidňování území MAS Krajina srdce.

Střednědobé cíle SPL:

Zlepšení kvality života mladých lidí.

Zlepšení kvality života žen.

Zlepšení kvality života obyvatel menších obcí.

Zvýšení nabídky pracovních míst na místním trhu práce.

2.1.2. Přehled priorit

I. „Uklidit“!

II: „Zpřístupnit“!

III. „Rozpohybovat“!

2.1.3. Přehled Fichí

- Fiche 1 – Využití ploch trvalých travních porostů
- Fiche 2 – Zhodnocení biomasy pro energetické účely
- Fiche 3 – Zlepšení estetického vzhledu obcí
- Fiche 4 – Zlepšení stavu obecní infrastruktury
- Fiche 5 – Zlepšení dostupnosti lesů
- Fiche 6 – Území zpřístupněné účastníkům cestovního ruchu
- Fiche 7 – Nezemědělské podnikání zemědělců
- Fiche 8 – Podnikatelské aktivity nezemědělců
- Fiche 9 – Podnikání v cestovním ruchu
- Fiche 10 – Posílení místní pospolitosti a zlepšení sousedských vztahů
- Fiche 11 – Zvýšení počtů a kapacit místních leadrů
- Fiche 12 – Zlepšení estetického vzhledu obcí II
- Fiche 13 – Regionální muzea a expozice

2.1.4. Přehled aktualizací SPL, k jakému datu byl SPL aktualizován

Během realizace SPL bylo v programovém období 2007-2013 (+2) podáno celkem 37 změnových hlášení, z nichž všechny měly více či méně vliv na SPL podle toho, zda se jednalo o změnu hlubšího významu (změna fichí, územní působnosti MAS apod.) nebo formální (změna názvu MAS, manažera SPL, členské základny apod.). V tabulce níže uvádíme přehled všech změnových hlášení s uvedením termínu podání a stručné obsahové náplně, čeho se změna týkala.

Číslo změnového hlášení	Datum podání	Věc
1	28.8.2008	aktualizace fiche 3,4
2	30.9.2008	změna reálného čerpání částky pro 2. etapu a snížení 3. etapy
3	16.10.2008	změna sídla MAS
4	19.2.2009	ukončení členství obce Miličín
5	6.3.2009	přečerpání částky na realizaci SPL 3. etapa, přidán kód 006
6	25.5.2009	odlišné čerpání prostředků režii MAS a přidán kód 007, přesun nevyčerpaných prostředků v rámci etap
7	30.7.2009	fiche 4,6 odstranění preferenčních kritérií (odstranění posilování konkurence schopnosti v rámci globalizace, přidání tabulky hodnocení pref. krit., odstranění marketingové studie)
8	7.8.2009	aktualizace všech fichí
9	25.9.2009	přesun nevyčerpané částky režii MAS
10	22.10.2009	přesun nevyčerpané částky z 4.1.1. do 4.1.2.
11	11.11.2009	uvedení členů Výběrové komise

12	27.1.2010	odlišné čerpání prostředků režii MAS
13	26.5.2010	přesun z etap čerpání režii MAS (z 1. etapy do 2.)
14	27.9.2010	změna členů výběrové komise a odlišné čerpání režijních výdajů MAS
15	20.12.2010	nedostatek finančních prostředků 4.1.2
16	27.10.2011	odlišné čerpání prostředků režii MAS
17	31.3.2011	aktualizace fichí 8,10,11 před výzvou
18	20.4.2011	změna manažera MAS po dobu mateřské
19	13.6.2011	aktualizace fichí podle nové metodiky (fiche 2,6,9,10,11) a strategického plánu
20	20.12.2011	změna preferenčních kritérií u fiche 4,6,.. změna kontaktních údajů, prodloužení mateřské
21	11.6.2012	změna zaměstnanců v MAS
22	18.6.2012	rozšíření území o obce Meziříčí, Dražice, Svrabov, Nasavrky, Drhovice a Dražikčky
23	27.6.2012	aktualizace fichí podle metodiky pro 16. kolo
24	8.8.2012	aktualizace fichí podle metodiky pro 16. kolo (fiche 1,4,6,10,12 a strategický plán)
25	15.11.2012	rozšíření území o obec Radimovice u Tábora
26	18.12.2012	aktualizace fichí 4,6,8,9,10,12 pro 18. a 19. kolo
27	3.1.2013	aktualizace fichí 4,6,8,9,10,12 pro 18. a 19. kolo
28	12.3.2013	změna preferenčních kritérií pro 19. kolo (fiche 4,6,8,9,10)
29	29.5.2013	změna členské základny, zaměstnanců
30	30.12.2013	alokace zdrojů na fiche 8, 11
31	27.1.2014	zrušení pevné linky, a pořízení mobilního telefonu - Vodafone
32	17.3.2014	změna členské základny, přerozdělení zbývajících prostředků
33	2.6.2014	zpřesnění monitorovací zprávy za rok 2013
34	31.7.2014	změna členské základny a zaměstnanci
35	2.3.2015	změna členské základny a zaměstnanci
36	4.3.2015	změna právní formy a názvu MAS
37	5.5.2015	zprecizování monitorovací zprávy za rok 2014

2.2. Předpokládaný rozpočet, skutečně čerpaný rozpočet

V následující tabulce je uveden přehled částek podle fichí, které byly alokovány na Opatření IV.1.2. – rozlišujeme celkovou částku požadované dotace, součet dotací dle uzavřených Dohod, celkovou částku proplacených dotací a celkové náklady žadatelů včetně vlastních zdrojů.

Finanční ukazatele				
Číslo Fiche	Požadovaná částka dotace	Výše dotace dle Dohody	Proplacená částka	Profinancováno celkem
1.	790 609,00	613 609,00	613 609,00	1 437 060,00
2.	zrušeno			
3.	7 357 213,00	4 768 693,00	4 333 873,00	7 099 937,00
4.	8 030 386,00	5 004 591,00	4 742 787,00	7 818 080,00
5.	zrušeno			
6.	2 768 608,00	1 309 708,00	1 262 215,00	1 723 306,00
7.	648 060,00	648 060,00	648 060,00	1 618 415,00
8.	4 085 937,00	2 794 410,00	2 590 990,00	7 579 406,00
9.	9 200 297,00	5 500 297,00	2 381 127,00	11 809 515,00
10.	25 754 636,00	11 279 047,00	10 610 617,00	17 789 332,00
11.	1 698 675,00	1 129 304,00	1 101 061,00	1 562 499,00
12. II	1 767 417,00	1 227 516,00	1 224 872,00	2 071 791,00
13.	270 500,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	62 101 838,00	34 275 235,00	29 509 211,00	60 509 341,00

Místní akční skupina dále rozlišovala efektivitu vynaložených prostředků s ohledem na jejich dopad v území MAS, tzn. kolik z celkových nákladů na projekt bylo vynaloženo prostřednictvím dodavatelů z území MAS a kolik prostředků bylo profinancováno prostřednictvím dodavatelů, kteří nejsou z území MAS (viz tabulka níže). Z přehledu je patrné, že žadatelé využívali místních firem minimálně. Pro MAS je toto výzva do budoucna, kde by se například prostřednictvím preferenčních kritérií dala tato situace zlepšit a tím tak posílit význam lokálního multiplikátoru.

Finanční ukazatele					
Číslo Fiche	Profinancováno celkem	Profinancováno na území MAS		Profinancováno mimo území MAS	
		Kč	%	Kč	%
1.	1 437 060,00	179 928,00	13,00	1 257 132,00	87,00
2.	zrušeno				
3.	7 099 937,00	1 547 640,00	22,00	5 461 913,00	77,00
4.	7 818 080,00	290 310,00	4,00	7 527 770,00	96,00
5.	zrušeno				
6.	1 723 306,00	1 278 162,00	74,00	445 144,00	26,00
7.	1 618 415,00	0,00	0,00	1 618 415,00	100,00
8.	7 579 406,00	621 812,00	9,00	6 804 456,00	94,00
9.	11 809 515,00	1 459 477,00	12,00	8 733 434,00	74,00
10.	17 789 332,00	4 610 431,00	26,00	13 112 286,00	74,00
11.	1 562 499,00	253 977,00	16,00	1 308 522,00	84,00

12. II	2 071 791,00	1 377 320,00	66,00	694 472,00	34,00
13.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	60 509 342,00	11 619 057,00	19,00	46 925 744,00	78,00

Pracovníci MAS dále sledovali tzv. absorpční kapacitu území MAS, která je měřena mírou podpořených a nepodpořených projektů podle jednotlivých výzev. Z tabulky níže je tedy zřejmé, že absorpční kapacita je vysoká, převládá poptávka žadatelů po finančních prostředcích nad nabídkou místní akční skupiny. Do budoucna je žádoucí lépe plánovat využití finančních prostředků místní akční skupiny podle požadavků v území, což je možné za předpokladu neměnnosti podmínek a pravidel a možnosti využití metody leader průřezově všemi tématy s hlavním akcentem, kterým je rozvoj daného území.

Projekty						
Výzva	Realizováno	Nerealizováno				Celkem
		Neprošlo AK a KP	Neprošlo VK	Nepodepsána Dohoda	Odstoupení	
2008/VYZ-I	13	x	13	x	x	26
2009/VYZ-I	15	x	19	x	x	34
2009/VYZ-II	7	x	4	x	x	11
2010/VYZ-I	10	x	x	x	x	10
2010/VYZ-II	6	x	8	x	x	14
2011/VYZ-I	10	1	7	x	x	18
2011/VYZ-II	7	1	x	x	x	8
2012/VYZ-I	16	x	11	1	1	29
2013/VYZ-I	9	x	1	x	x	10
2013/VYZ-II	13	1	10	x	x	24
2014/VYZ-I	9	1	3	x	1	14
Celkem	115	4	76	1	2	197

2.3. Alokace

V tabulce níže uvádíme přehled finančních prostředků alokovaných a využitých na Opatření IV.1.1., tedy režijní výdaje MAS. Z tabulky také vyplývá, kolik z přidělené alokace bylo využito na podporu žadatelů, tedy na Opatření IV.1.2 – realizaci místní rozvojové strategie.

Rok realizace SPL	Přídělené celkové alokace	Roční rozpočet MAS na režijní výdaje IV.1.1.	Skutečně nárokováno na IV.1.1.	Skutečně nárokováno na IV.1.2.	Aktuálně zbývá k proplacení
2008	6 168 837		1 233 767	3 751 119	0
2009	8 283 338		1 466 073	6 742 390	0
2010	8 488 979		1 427 067	6 921 798	0
2011	5 795 225		1 155 314	5 205 158	0
2012	5 971 967	1 194 393	1 038 932	3 449 770	0
2013	6 256 015	1 251 203	865 385	5 094 616	899 685
2014			541 279	856 846	175 000
Celkem	40 964 361		7 727 817	32 021 697	1 074 685

2.4. Výzvy

MAS Krajina srdce vyhlásila celkem 11 výzev s různou skladbou fichí, přičemž fiche č.5 nebyla vyhlášena nakonec vůbec.

	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Fiche 6	Fiche 7	Fiche 8	Fiche 9	Fiche 10	Fiche 11	Fiche 12	Fiche 13
1. výzva (7.7.2008 - 8.8.2008)			x	x			x	x					
2. výzva (9.3.2009 - 6.4.2009)		x	x							x	x		
3. výzva (17.8. - 16.9.2009)				x		x							
4. výzva (10.3. - 15.4.2010)	x							x	x				
5. výzva (19.7. - 15.9.2010)		x					x			x			
6. výzva (18.4. - 12.5.2011)								x		x	x		
7. výzva (1.8. - 13.9.2011)				x		x			x				
8. výzva (20.8. - 26.9.2012)	x			x		x				x		x	
9. výzva (8.1. - 13.2.2013)										x		x	
10. výzva (4.4. - 7.5.2013)				x		x		x	x	x			
11. výzva (13.1.2014 - 10.2.2014)								x			x		x

3. Metodický přístup

3.1. Pracovní tým MAS Krajina srdce, z.s.

Pracovní tým MAS se skládal ze tří pracovních pozic: účetní, manažera a asistentky. V průběhu realizace SPL se tým několikrát pozměnil. Změny nastávaly většinou v důsledku odchodu

zaměstnanců na mateřskou dovolenou. Vyšší fluktuace je také způsobena nestabilitou financování MAS a potřebou vysokého pracovního nasazení, odbornosti a vysoké míry zodpovědnosti. MAS také využívala hodně brigádníků na jednorázové práce, kteří byli zaměstnáni na DPP. Stejně tak byli odměňováni i členové MAS za svou činnost v orgánech MAS, jako Výběrová komise, Programový výbor a Monitorovací a kontrolní výbor, kteří se přímo podíleli na realizaci SPL.

Účetní pro realizaci SPL			
Pozice	Jméno a Příjmení	Zaměstnán	
		Od	Do
Účetní	Marie Zíková	5/2009	12/2011
Účetní	Ilona Burianová	7/2012	10/2013
Účetní	Ing. Eva Kardová	11/2013	11/2014
Účetní	Bc. Pavla Mrázková	12/2014	dosud

Manažer pro realizaci SPL			
Pozice	Jméno a příjmení	Zaměstnán	
		Od	Do
Manažer	Ing. Monika Hienlová	4/2008	5/2015
Manažer	Ing. Miroslav Dlouhý	4/2011	12/2011

Asistent pro realizaci SPL			
Pozice	Jméno a příjmení	Zaměstnán	
		Od	Do
Asistentka	Ing. Jana Adamová	4/2008	2/2011
Asistentka	Ing. Alena Vavříková	5/2011	7/2012
Asistentka	Alena Švecová	5/2012	5/2013
Asistentka	Ing. Veronika Havlíková	9/2013	5/2015

3.2. Zdroje údajů pro monitoring

Hlavním zdrojem pro monitoring byly vlastní žádosti o dotaci, žádosti o proplacení včetně účetních dokladů, dokumenty přístupné na portálu Farmáře a vlastní kontrolní činnost. Tato data byla vyhodnocována a zveřejňována na webových stránkách MAS. Nejkomplexnější interpretace je k dispozici v těchto dokumentech MAS:

- Monitorovací zprávy připravované k Žádosti o proplacení výdajů (Opatření IV.1.1.)
- Monitoring výstupů a výsledků
- Výroční zprávy MAS

3.3. Monitorovací indikátory

Místní akční skupina sledovala realizaci SPL naplňování níže uvedených monitorovacích indikátorů. MAS eviduje jak indikátory výstupů, tak i indikátory výsledků (více viz www.maskrajinasrdce.cz).

Č.	Monitorovací indikátor	Skutečně zrealizováno z IV.1.2	Plán	% plnění plánu
1	nově založená a obnovená plocha veřejné zeleně v ha	2405,36	2	120268 %
2	udržované plochy veř. zeleně v ha	69,40	68	102%
3	počet vysazených stromů v ks	246,00	213	115%
4	počet m2 obnovených staveb charakteristických pro venkov	255,68	30	852%
5	délka obnovených a vybudovaných místních komunikací III. a IV. třídy v km	1,77	3	63%
6	počet domácností se zavedeným bezdrátovým veřejným rozhlasem	1557,00	1556	100%
7	plocha nově využívaných vnitřních prostor pro podnikání v m ² (nezem)	729,75	100	730%
8	plocha nově využívaných vnitřních prostor pro podnikání v m ² (zem)	0,00	73	0%
9	počet nových trvalých pracovních míst	4,00	3	133%
10	plocha nově vzniklých zařízení občanské vybavenosti a služeb v m ²	2520,92	800	315%
11	počet akcí v obnoveném nebo vzniklém prostoru v 1. roce provozu	454,00	100	454%
12	kapacita nově založených integrovaných informač a školících center	0,00	30	0%
13	počet úspěšných absolventů	72,00	40	180%
14	délka nově vzniklých a obnovených značených turistických tras (km)	444,84	70	635%
15	počet odpočinkových a informačních míst	130,00	40	325%
16	počet nově vzniklých a obnovených rekreačních lůžek	61,00	50	122%
17 a	plochy ttp udržované pastvou (ha) - obnovené	32,78	30	65%
17 b	plochy ttp udržované pastvou (ha) - nově vzniklé	13,31		
18	plochy ttp se sklizní sena (ha)	41,00	5	12%
19	počet obnovených a nově vybudovaných čekáren	5,00	5	100%
20	počet vybudovaných míst dalekého rozhledu a rozhleden	0,00	1	0%

3.4. Hodnotící otázky

3.4.1. Povinné hodnotící otázky

1.) Do jaké míry přispěla podpora k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci?

MAS přispěla k budování místních kapacit pro zaměstnanost a diverzifikaci jen zanedbatelně. Důvodem toho byla vysoká míra alokace na projekty nekomerčního charakteru a v souvislosti s diverzifikací zemědělské činnosti – nízký zájem ze strany místních zemědělských družstev, která preferují jednodušší cestu dotačních příležitostí skrz MZe (SZIF) než složitější mechanismus přes MAS (LEADER). Celková výše dotací pro zemědělce z celkové alokace MAS činila pouhých 1 402 796,- Kč, částka pro nezemědělské podnikatele na dotacích dosáhla částky 7 125 001,- Kč.

2.) Jak přispěla podpora k vytváření nových pracovních míst?

Realizací SPL byla vytvořena nová pracovní místa, a sice díky projektům podpořeným ve fichi č. 8 Podnikatelské aktivity nezemědělců. Celkem vznikla 4 pracovní místa – nízký počet pracovních míst je z důvodu vysoké alokace finančních prostředků na projekty neziskového, nekomerčního charakteru, kdy úspěšnými žadateli byly zejména obce a neziskové organizace, kde vznik nových trvalých pracovních míst není relevantní.

3.) Jak napomohla podpora k dalším pracovním příležitostem ve vašem regionu?

Realizace SPL napomohla k dalším pracovním příležitostem – realizace SPL vytvořila 4 trvalá pracovní místa, dále byla vytvořena široká nabídka brigádnických příležitostí pro mladé do 30ti let, ženy a seniory, a to prostřednictvím preferenčních kritérií, na základě kterých byly žadatelé při výběru zvýhodňováni. Brigády pro mladé lidi do 30ti let vytvořilo celkem 58 podpořených projektů (z celkového počtu 115).

4.) Jak napomohla podpora k budování kapacit pro diverzifikaci (zahájení a rozvoj činností nezemědělské povahy)?

Jak již bylo zmíněno výše, MAS podpořila zanedbatelné množství projektů zemědělců, tedy zejména zemědělských družstev, která na výzvy MAS reagují nezájmem prý z důvodu „předotování“. Drobných zemědělských podnikatelů a stabilizovaných rodinných farem na území MAS není mnoho, přesto se podařilo podpořit pár zajímavých projektů zaměřených na nezemědělské podnikání zemědělců, v celkové částce dotace 648 060,- Kč.

5.) Do jaké míry přispěla podpora k dosažení cílů místní strategie?

Hlavním problémem zájmového území je vylidňování. Významný vliv na tento trend v negativním i v pozitivním smyslu mají vytipované cílové skupiny tj. mladí lidé, ženy a obyvatelé malých obcí. Při znalosti analýzy připomínek zástupců cílových skupin, které se v důsledku týkají zejména nedostatečné nabídky pracovních příležitostí v místě bydliště a frustrace z nekvalitně prožívaného života, je dlouhodobým cílem strategického plánu MAS Krajina srdce „zastavení procesu vylidňování území MAS“ a střednědobými cíli „Zlepšení kvality života mladých lidí“, „Zlepšení kvality života žen“,

„Zlepšení kvality života obyvatel menších obcí“ a „Zvýšení nabídky pracovních míst na místním trhu práce“. Měřitelné výstupy projektů, jak jsou charakterizovány v rámci jednotlivých fichí, tedy tzv. výstupní monitorovací indikátory, jsou pouhými prostředky pro realizaci střednědobých a dlouhodobých strategických cílů SPL a slouží k aktuální kontrole a k monitoringu realizace SPL.

Prostřednictvím výstupů nelze vyhodnotit přínosy metodického postupu zvoleného pro realizaci strategie, která spočívá ve využití prvků partnerských a inovativních přístupů k realizaci projektů jako metody pro realizaci a zajištění trvalé udržitelnosti výsledků SPL.

Přínosy (výsledky) SPL jsou definovány jako střednědobé cíle SPL, které je možné vyhodnotit bezprostředně po ukončení programu na základě srovnání s výsledky šetření provedeného v roce 2008, tj. při zahájení realizace SPL. Sledované indikátory pro vyhodnocení šetření, zda je střednědobých cílů SPL dosahováno, jsou uvedeny v tabulce níže:

Otázka:	Indikátor:	Zdroj:	Interpretace:
Byla při realizaci projektů podpořených MAS zřízená nová pracovní místa?	Nová trvalá pracovní místa	Údaje MAS	ANO - Na území MAS se zvýšil počet pracovních míst.
Byly v rámci realizace projektů podpořených MAS vytvořeny podmínky pro zaměstnávání mladých lidí do 30 let na brigádách?	Vytvořené brigádnické hodiny pro mladé lidi do 30ti let	Údaje MAS	ANO - na území MAS byly vytvořeny takové podmínky, které umožňují lidem přivydělat si na brigádách u místních podnikatelských a nepodnikatelských subjektů.
Bylo alespoň 60 % z celkových finančních prostředků vynaloženo MAS na projekty realizované v obcích do 500 obyvatel?	Finanční částka vynaložená MAS na realizaci projektů v obcích do 500 obyvatel	Údaje MAS	ANO - více než 60 % finančních prostředků bylo MAS vynaloženo na realizaci projektu v obcích do 500 obyvatel.
Bylo alespoň 60 % projektů realizovaných s podporou MAS zaměřeno na cílovou skupinu	Počet projektů podpořených MAS, které pamatují na ženy	Údaje MAS	ANO - více než 60 % projektů podpořených MAS bylo realizováno ve prospěch žen.
Bylo v rámci vzdělávacích kurzů a školení, které byly součástí projektů spolupráce, školeny alespoň 40 žen?	Počet žen, které se zúčastnily kurzů nebo školení	Údaje MAS	ANO - V rámci kurzů a školení bylo vyškoleny více než 40 žen..

Bylo v rámci vzdělávacích kurzů a školení, které byly součástí projektů podpořených MAS nebo projektů spolupráce, školeny alespoň 30 mladých lidí do 30ti let?	Počet mladých lidí, kteří se zúčastnili kurzů nebo školení	Údaje MAS	ANO - V rámci kurzů a školení bylo vyškoleny více než 30 mladých lidí do 30ti let.
Bylo v rámci vzdělávacích kurzů a školení, které byly součástí projektů podpořených MAS nebo projektů spolupráce, školeny alespoň 100 obyvatel z obcí do 500 obyvatel?	Počet účastníků školení či kurzů z obcí do 500 obyvatel	Údaje MAS	ANO - V rámci kurzů a školení bylo vyškoleny více než 100 obyvatel z obcí do 500 obyvatel.
Bylo v rámci projektů podpořených MAS uzavřeno alespoň 100 neformálních partnerských smluv?	Počet uzavřených smluv	Údaje MAS	ANO - V rámci projektů podpořených MAS bylo uzavřeno více než 100 neformálních partnerských smluv.
Bylo alespoň 60 % projektů podpořených MAS připraveno s využitím komunitního plánování?	Počet projektů připravených s využitím komunitního plánování	Údaje MAS	ANO - Bylo podpořeno více než 60 % projektů s využitím komunitního plánování.
Byly v rámci projektů realizovaných s podporou MAS vytvořeny podmínky pro pořádání akcí	Počet plánovaných akcí v obnoveném nebo vzniklém prostoru v prvním roce provozu	Údaje MAS	ANO- Na území MAS byly vytvořeny takové podmínky, které umožňují realizaci akcí.

Co se týká cílových skupin – ženy, mladí lidé, obyvatelé malých obcí, tak se daří vycházet jim vstříc a částečně naplňovat jejich potřeby, nicméně nad rámec Programu rozvoje venkova, který, tak jak byl nastaven, to v plné šíři neumožňoval. Pro mladé lidi MAS každoročně organizovala mezinárodní projekty pro mládež z programu „Youth in Action“ pod záštitou České národní agentury, dále organizovala jazykové kurzy, letní tábory s výukou cizích jazyků a vytváří, shání a nabízí na svém území brigády pro mladé lidi. Tímto způsobem řeší problémy, které byly mladými lidmi při tvorbě strategie definovány. Co se týká žen, jejich potřeby týkající se kvalitně tráveného volného času MAS řeší prostřednictvím projektů spolupráce (Řemeslo má zlaté dno – 47 kurzů lidových řemesel a ručních dovedností, exkurze za řemesly do partnerských MAS i do Německa) a také díky kulturním aktivitám, které MAS pořádá (divadelní představení, řemeslné jarmarky při příležitosti Dnů otevřených dveří na MAS apod.). Třetí cílovou skupinou – obyvatelé malých obcí, MAS Krajina srdce zohledňuje při výběru projektů ve svých preferenčních kritériích, kde jsou bodově zvýhodňovány projekty realizované v obcích do 500 obyvatel.

6.) Do jaké míry byl implementován přístup LEADER?

Mezi základní principy metody Leader patří:

- „Zdola nahoru“
- Inovace
- Vícesektorové navrhování
- Síťování
- Spolupráce
- Partnerství
- Územní princip

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „Zdola nahoru“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- ***Jak přispělo využití principu „zdola nahoru“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojových cílů (pokud možno celkového cíle)?***

Tento princip je základním kamenem metody Leader a bez něj by realizace místní rozvojové strategie postrádala smysl využití celé metody. MAS zapojovala místní obyvatele, aktéry z území do svých procesů nezbytných k realizaci strategie, dále také do pořádání akcí, dobrovolnických aktivit i do propagační činnosti. V případě realizace Opatření IV.1.2. (tedy projekty žadatelů) byl tento princip využit zejména formou tzv. komunitního plánování, které bylo využíváno hlavně u fichí č. 3 (Zlepšení estetického vzhledu obcí) a 10 (Posílení místní pospolitosti a zlepšení sousedských vztahů). Tyto projekty se také nejvíce týkaly veřejných prostranství a prostor, takže využití komunitních plánování zde bylo na místě. Výhodou komunitních plánování je bezesporu aktivní zapojení a posílení sounáležitosti místních obyvatel k aktivitám obce a veřejným statkům. MAS byla také otevřená různým novým nápadům z území, díky kterým zrealizovala velký počet projektů (nejen) spolupráce. Tím pádem dostala organizace MAS lidskou tvář, lépe se v území MAS etablovala, což mělo za následek naplnění střednědobých cílů. Naopak dlouhodobý cíl se nepodařilo naplnit, byl formulován příliš ambiciózně s ohledem na limitovanou výši alokovaných prostředků, které měla MAS k dispozici, by to ani nebylo možné.

- ***Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití principu „zdola nahoru“?***

Místní akční skupina má tyto cílové skupiny: mladí lidé, ženy, obyvatelé malých obcí. Za dopad či účinek lze považovat větší zájem ze strany těchto cílových skupin o aktivity v MAS. MAS za poslední dva roky do své členské základny přijala 8 žen, o projekty spolupráce jeví větší zájem rovněž obyvatelé malých obcí. Zapojením místních obyvatel a aktérů v území lze obecně konstatovat, že se lépe daří cílit a komunikovat aktivity MAS s definovanými cílovými skupinami a zlepšovat tím pádem jejich kvalitu života na venkově. Nejlépe se tak dařilo

prostřednictvím projektů spolupráce, kdy např. projekt Řemeslo má zlaté dno reagoval na potřebu žen vytvořit a vybavit zázemí pro smysluplné trávení volného času – došlo tak k realizaci 5ti řemeslných center, k organizaci kurzů zaměřených na ruční lidové dovednosti a dopady lze odsledovat na stále větším zapojení žen do těchto aktivit a neustávajícím zájmu o lidová řemesla v těchto obcích. Nebo projekt Chuť a vůně domova, který obdobně oslovil ženy a obyvatele v malých obcích tématem kulinářství jako vhodný způsob pro smysluplné trávení volného času. Témata projektů spolupráce de facto reagovala na řešení alespoň některých definovaných problémů cílových skupin.

- ***Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití principu „zdola nahoru“?***

Sledované výsledky a míra jejich plnění reflektovala a určitě naplnila, byť částečně, rozvojové potřeby cílových skupin, které byly definovány už při přípravě strategického plánu prostřednictvím sehrávek, anketních šetření a rozhovorů. Finanční možnosti MAS byly v tomto směru velice omezené a MAS musela vyvíjet činnost i nad rámec Programu rozvoje venkova, aby byla schopna naplnit očekávání cílových skupin v rámci SPL. Tento princip přispěl k zajištění rovného přístupu a transparentnosti, nezbytným přístupům pro řádné a smysluplné fungování MAS ve venkovském prostoru.

- ***Jaký vliv mělo využití principu „zdola nahoru“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?***

Za zásadní změny lze považovat aktualizace SPL podávané prostřednictvím hlášení o změnách. Na formulaci změn se zásadně podílely orgány MAS, kde jsou zastoupení členové MAS. Komunitně připravované projekty nepřinesly žádné změny, neboť nebyl zajištěn neformální průběh těchto komunitních setkání. Nicméně je komunitní plánování projektů velice důležité, místní obyvatelé by se tento přístup měli lépe učit a zapojovat se do něj a to by také mohla být cesta pro MAS, aby tyto aktivity třeba v rámci budoucích vzdělávacích projektů zajišťovala. U nekomunitně připravovaných projektů (komerční, ziskové projekty) se výběrová komise zabývala jejich kvalitou. U projektů spolupráce, byť efekt nebyl dopředu předvídatelný, lze o změnách hovořit. Např. o tom, že obyvatelé území, ač tomu nic nenasvědčovalo, se rádi vzdělávají, pokud se jedná o oblasti jejich zájmu (kulinářství, zpracování produkce zahrad apod.)

- ***Přispělo využití principu „zdola nahoru“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?***

Zásadními změnami byla změna fichí – rozšíření způsobilých výdajů, přidání fichí nových či úprava monitorovacích indikátorů. Na formulaci těchto změn se podíleli členové MAS. Změny také byly způsobeny tzv. „projektovým uvažováním“ žadatelů.

- ***U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití principu „zdola nahoru“***

V důsledku realizace SPL by se dalo hovořit o zásadní změně v životě asi jen u některých úspěšných žadatelů MAS (ale i těch neúspěšných žadatelů nebo těch, kteří svůj projektový záměr zrealizovali, ale dotace jim poskytnuta nakonec nebyla). Bohužel zásadní změny v životě zaznamenali i někteří zaměstnanci MAS a ne vždy se jednalo o pozitivní změny. Využití principu „zdola nahoru“ v tomto případě bylo využito minimálně. Zmínit snad jen v tomto smyslu můžeme rozhodování členů Výběrové komise a Programového výboru.

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „**inovační přístup**“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- ***Jak přispělo využití principu „inovační přístup“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojových cílů (pokud možno celkového cíle)?***

Inovace ve smyslu formulovaných preferenčních kritérií se naplnit nepodařilo, tato kritéria byla žadateli naplňována jen minimálně. Za inovativní lze spíše považovat přístup MAS k hodnocení projektů jako takovému (řešení cílových skupin v preferenčních kritériích – např. vytvoření brigádnických hodin pro mladé lidi a ženy, řešení volného času obyvatel, podpora uzavírání partnerských smluv apod.). MAS inovativně přistoupila k řešení problémů cílových skupin (a tím pádem i dosahování rozvojových cílů) prostřednictvím realizace velkého počtu vlastních projektů, kde se pamaťovalo hodně na vzdělávání žen, volnočasové aktivity, seniory, kulturu apod. MAS ale také organizovala benefiční akce ve prospěch postižené holčičky, letní tábory s výukou angličtiny včetně mimoškolního doučování dětí apod.

- ***Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití principu „inovační přístup“? "***

Ve smyslu realizace SPL, konkrétně Opatření IV.1.2. je to určitě uvědomění žadatelů, aby svými projekty reagovali také na řešení místních problémů, čímž došlo k realizaci nových akcí, zaměstnávání brigádníků a třeba také naplňování partnerských smluv, které byly uzavřeny za účelem získání finanční podpory.

- ***Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití principu „inovační přístup“?***

Stejná odpověď jako u předchozí otázky: díky inovativnímu přístupu v preferenčních kritériích se MAS podařilo přimět žadatele, aby řešily také problémy v území.

- ***Jaký vliv mělo využití principu „inovační přístup“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?***

Dá se říci, že minimální. - Za inovativní lze považovat i rozdělení území MAS do tzv. volebních okrsků, které byly v každém orgánu MAS zastoupeny jedním členem, takže rozhodování o změnách probíhalo transparentně s využitím „plošného zastoupení“ členů MAS v orgánech MAS.

- **Přispělo využití principu „inovační přístup“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?**

Rozhodně ano, již zde bylo zmiňováno, že MAS za svou největší inovaci považuje řešení problémů v území MAS prostřednictvím žadatelů, kteří byli v tomto smyslu hodnoceni prostřednictvím preferenčních kritérií.

- **U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití principu „inovační přístup“?**

Ani u této otázky nelze jednoznačně odpovědět, není totiž dost dobře možné odhadnout onu „zásadní“ změnu v životě. Každopádně vliv preferenčních kritérií přiměl žadatele jinak uvažovat o problému a využití svého projektu například pro veřejnost, což mělo za následek alespoň částečné řešení problémů lidí, které projekt nějakým způsobem oslovil (brigáda, volnočasové aktivity, zaměstnání,...), nemluvě o projektech, jejichž význam v lokalitě mohly mít skoro zásadní dopad (např. pneuservis tam, kde předtím nebyl apod.)

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „vícesektorové navrhování“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- **Jak přispělo využití principu „vícesektorové navrhování“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojových cílů (pokud možno celkového cíle)?**

Opět prostřednictvím preferenčních kritérií, kde vícesektorovým navrhováním bylo myšleno a bodově hodnoceno množství kvalitních, oboustranně prospěšných, partnerských smluv mezi žadatelem/příjemcem podpory a různými subjekty v území MAS. Tím došlo k řešení celé řady problémů u některých subjektů, jako příklad zde uvádíme z dotace opravený kulturní sál, který obec bezplatně poskytla divadelnímu spolku ke svým zkouškám. Divadelní spolek za to obci uspořádal pro její obyvatele divadelní představení.

- **Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití principu „vícesektorové navrhování“?**

Zde asi nejvýznamnější dopad pro cílové skupiny je řešení jejich volnočasových aktivit zejména v malých sídlech.

- **Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití principu „vícesektorové navrhování“?**

Partnerské smlouvy reagovaly nejvíce na řešení volného času obyvatel, kde nejvíce smluv reflektovalo na potřeby žen a seniorů.

- **Jaký vliv mělo využití principu „vícesektorové navrhování“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?**

Zásadní změnou byla neustálá úprava preferenčních kritérií, kterými se MAS snažila co nejlépe vystihnout přínos tohoto kritéria (upřesnění definice partnerské smlouvy, kde docházelo k účelovosti a partnerství bylo diskutabilní).

- ***Přispělo využití principu „vícesektorové navrhování“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?***

Opět je zde velmi diskutabilní slovo „zásadní“, ale změny u příjemců určitě nastaly v důsledku nutnosti plnění všech závazků plynoucích z partnerských smluv, které byly za účelem získání co největší bodové podpory uzavírány.

- ***U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití principu „vícesektorové navrhování“?***

Ano, ve smyslu výkladu a upřesnění preferenčních kritérií – řada smluv nebyla Výběrovou komisí uznána, takže se mohlo stát, že to mělo fatální důsledek na žadatele, jehož projekt díky tomu nezískal dostatečné množství bodů, a tudíž nebyl podpořen.

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „síťování“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- ***Jak přispělo využití principu „síťování“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojových cílů (pokud možno celkového cíle)?***

MAS je zapojena do několika sítí, například NS MAS ČR, krajské sdružení NS MAS JČK, Celostátní síť pro venkov a ještě také Asociace regionálních značek. Díky tomuto zapojení může s ostatními MAS a subjekty zde sdruženými konzultovat své problémy, hledat způsoby jejich řešení, příklady dobré praxe, sdílet know how, apod. Jedná se spíše o jakousi vnitřní politiku, která přispívá k dobré praxi MAS ve svém území, což má určitě za následek neustále zlepšování práce a know how MAS, která tím pádem lépe dosahuje stanovených cílů.

- ***Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití principu „síťování“?***

Síťování je předstupněm spolupráce a partnerství. Díky síťování se MAS dostala do interakce s ostatními MAS či subjekty, se kterými následně byl kultivován vztah užší, vztah na bázi vzájemné spolupráce, která vyústila ve velký počet projektů, které přímo reagovaly na potřeby cílových skupin, a sice na potřeby žen, mladých lidí a obyvatel malých sídel.

- ***Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití principu „síťování“?***

Dopady SPL s využitím principu síťování jsou spíše nepřímé. Síťování byl první krok, institucionální a potřebný k tomu, aby došlo k dalšímu stupni, kterým je vytváření partnerství a spolupráce. Bez síťování by toho bylo dosaženo velmi obtížně.

- **Jaký vliv mělo využití principu „síťování“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?**
Zde lze skutečně hovořit o zásadních změnách, neboť společně s ostatními MAS pod hlavičkou NS MAS ČR se podařilo vyjednat zásadní změny v pravidlech, které se následně promítly do změn fichí a celého SPL.
- **Přispělo využití principu „síťování“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?**
Ano a opět nepřímou, neboť změny pravidel s následnou změnou fichí a SPL umožnily realizaci celé řady jinak nerealizovatelných projektů (např. nová fiche na realizaci venkovských muzeí a expozic).
- **U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití principu „síťování“?**
Počet je těžko měřitelný, v případě příjemců podpory (ve smyslu důsledku změn pravidel zmiňovaných výše) se jedná o jednotky, a v případě těch, kteří výstupů projektů více či méně využívají (návštěvníci, zákazníci, obyvatelé,...) se může jednat o desítky či stovky lidí.

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „spolupráce“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- **Jak přispělo využití principu „spolupráce“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojevých cílů (pokud možno celkového cíle)?**
Pokud MAS nemohla díky realizaci SPL (Opatření IV.1.2) přímo řešit problémy, které měly přímou návaznost na řešení stanovených cílů, využila MAS síťování a vyhledala jiné MAS s obdobnými potřebami. Následovala kultivace partnerství, které vyústilo ve spolupráci při přípravě projektů. MAS Krajina srdce jich v období 2007-2013 (+2) zrealizovala celkem 12 z opatření IV.2.1. PRV, což je zřejmě nejvíc v České republice. Kromě těchto projektů realizovala také projekty mezinárodní, zaměřené na mládež, s podporou programu Mládež v akci. Projekty realizované ve spolupráci s jinými MAS z PRV reagovaly, více či méně, na problémy cílových skupin. Omezení, která v tomto případě ze strany MZe nastala, umožnila pouze realizaci projektů vzdělávacích, projektů s kulturním akcentem či projektů zaměřených na využití místních zdrojů.
- **Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití principu „spolupráce“?**
Realizace celé řady akcí, které vznikly v důsledku realizace projektů spolupráce. Ve prospěch cílových skupin se v době udržitelnosti konají další např. kulinářské plesy, vzdělávací semináře zaměřené na využití místních zdrojů, zejména ovoce, dále např. kurzy vaření, řemeslné kurzy, trhy, jarmarky a předváděcí akce, exkurze atd.. Celková situace cílových

skupin ve smyslu trávení volného času a tím pádem naplnění cíle Zlepšení kvality života místních obyvatel, je tím pádem, alespoň částečně, naplněna.

- ***Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití principu „spolupráce“?***

Dopady SPL jsou v tomto směru významné, byť mají jen lokální charakter. Problémy se podařilo vyřešit na některých místech, kde vznikly nové, nebo byly podpořeny stávající, aktivity zaměřené zejména na volnočasové aktivity.

- ***Jaký vliv mělo využití principu „spolupráce“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?***

V případě projektů Venkovské tradice v krajině II a navazujícího projektu Renesance venkovského ovocnářství se podařilo vyřešit problém týkající se využití místního ovoce a zahájit v tomto směru osvětu místních obyvatel s využitím místních odborníků. Projekt nastartoval také spolupráci se Střední zemědělskou školou v Táboře, která v regionu MAS nově zužitkovává vlastní ovoce ze školního statku, vysílá do MAS na praxi své studenty a spolupracuje nad tématy, která se prostřednictvím absolventských prací řeší. To je jedna ze zásadních změn, která v důsledku spolupráce v regionu MAS nastala. Za další zásadní změnu lze považovat projekt Toulava – turistická oblast, který má za následek změnu v řízení cestovního ruchu nejen na území MAS, ale dopad je v tomto směru mnohem větší, dokonce ho lze nyní odsledovat na území celého Jihočeského kraje.

- ***Přispělo využití principu „spolupráce“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?***

Z pohledu MAS zde k žádným zásadním změnám ze strany příjemců podpory nenastaly. Snad lze hypoteticky uvažovat o tom, že tyto aktivity nastartovaly v regionu MAS zájem u dalších zájemců, potenciálních příjemců o podporu, o rozvoj takto dobře nastartovaných aktivit. Tento hypotetický dopad ukáže nové programovací období.

- ***U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití principu „spolupráce“?***

Když pomineme slovo „zásadní“, tak změnu jistě zaznamenali lidé, kteří našli cestu, jak využívat své ovoce, dále také podnikatelé, kteří díky nové organizaci cestovního ruchu našli způsob, jak díky spolupráci rozvíjet marketing a propagaci. Odhadem má v tomto směru využití principu spolupráce dopad pro desítky, možná stovky lidí na území MAS.

Při ex-post hodnocení **prospěšnosti** strategie z hlediska využití principu „územní princip“, je nutné zodpovědět následující podotázky:

- ***Jak přispělo využití principu „územní princip“ při realizaci SPL k dosažení vyšší úrovně rozvojových cílů (pokud možno celkového cíle)?***

Tento princip je základem pro fungování MAS na místní úrovni, s využitím místních lidí, podporující místní projekty s využitím znalostí místa. Veškeré aktivity se tedy soustředí na danou lokalitu, území MAS, v některých případech s využitím principů spolupráce i s dopadem na širší územní celek než je jen území MAS. Akcent na vše „místní“ má pochopitelně významné dopady na plnění stanovených cílů příslušných danému místu – území MAS. Územní princip byl také aplikován v preferenčních kritériích stanovených MAS, takže žadatelé/příjemci podpory své projekty připravovali tak trochu „na míru“ svému území, ve snaze zdůraznit prospěšnost svého projektu pro své okolí (partnerské smlouvy s místními subjekty, využití místních nehmotných či hmotných zdrojů apod.)

- ***Co lze považovat za dopad či účinek zásahu v porovnání k celkové situaci cílové skupiny, ke kterému došlo v důsledku využití „územního principu“?***

MAS své aktivity realizuje především s ohledem na obyvatele z území, které „obsluhuje“. K účasti na mezinárodních projektech zvala přednostně mladé lidi s bydlištěm na území MAS, stejně tak na semináře nebo exkurze, kde byla omezena kapacita. Výstupy z projektů (knihy, publikace, tiskoviny, ...), jsou rovněž přednostně nabízeny obyvatelům z území MAS. Dopad lze odsledovat na větším povědomí o existenci a aktivitách MAS Krajina srdce u místních obyvatel.

- ***Jak se dopady SPL uplatnily při plnění rozvojových potřeb cílových skupin a jak k tomu přispělo využití „územního principu“?***

Lze těžko posoudit, možná se podařilo u příjemců podpory změnit myšlení ve smyslu uvažování o lokální prospěšnosti s využitím lokálních zdrojů (surovin, dodavatelů, zaměstnanců apod.) a tím pádem tak přispět místním cílovým skupinám k řešení jejich potřeb i v době udržitelnosti, tedy po ukončení realizace SPL.

- ***Jaký vliv mělo využití „územního principu“ na zásadní změny, ke kterým došlo v důsledku realizace SPL?***

Územní princip byl v orgánech MAS ještě posílen dalším přístupem, který tkvěl v plošném zastoupení území v orgánech MAS (5 volebních okrsků = 5 členů v orgánech MAS). Lze tedy konstatovat, že na změnách se tudíž podíleli zástupci celého území MAS. Rozhodování o projektech spolupráce či o podpoře projektů probíhalo také s ohledem na plošný dopad.

- ***Přispělo využití „územního principu“ k zásadním změnám, ke kterým došlo v důsledku vykonaných aktivit na straně příjemců?***

Nesmíme pominout fakt, že MAS jako taková je svou existencí významná pro místo, kde působí. Vždyť do svého regionu – místa působení, dokázala vygenerovat aktivity, které v průběhu uplynulého období dosahovaly celkové částky až 70ti milionů korun, včetně

projektů spolupráce. Ze strany příjemců se jedná o zásadní změnu, která díky těmto prostředkům MAS umožnila.

- ***U kolika lidí došlo v důsledku realizace SPL k zásadním změnám v jejich životě a jak k tomu přispělo využití „územního principu“?***

Tento princip v podstatě jako celek „zvýhodňuje“ území, kde MAS působí. O zásadních změnách lze hovořit u některých příjemců podpory, jinak se spíše jedná o změny, které jsou sice významné, ale nemají tak zásadní charakter. Jako zásadní změnu v území mohou díky realizovaným projektům zaznamenat i někteří obyvatelé, kteří z těchto projektů mají přímý či nepřímý efekt, ať už v pozitivním či negativním slova smyslu. Pro některé obyvatele vznikly pracovní příležitosti, jiným vznikla v oblasti podnikání konkurence...

Díky realizaci některých projektů spolupráce se územní princip projevil silně např. při regionálním značení výrobků a služeb značkou TOULAVA – regionální produkt, nebo při realizaci projektu, kdy byla založena stejnojmenná turistická oblast.

7.) Napomohla podpora většímu zapojení partnerů a veřejnosti do dění v regionu?

Podpora realizovaná prostřednictvím opatření IV.1.2. určitě pomohla prostřednictvím partnerských smluv, za které příjemci podpory získávali bodové zvýhodnění, a dále také díky dalším akcím, jejichž vznik díky preferenčním kritériím podpořené projekty generovaly. Co se týká projektů spolupráce realizované místní akční skupinou, tak ty byly na zapojení partnerů a veřejnosti postavené...

8.) Jak přispěla podpora k zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů?

Místní akční skupina je platforma založená na místním partnerství. Už její existenci a realizaci místní rozvojové strategie prokazuje zapojení partnerů. Co se týká veřejnosti, dveře místní akční skupiny jsou otevřené všem, ať už otevřeným členstvím či veřejně přístupným členským schůzím.

3.5. Způsob zodpovězení hodnotících otázek.

Hodnotící otázky byly zodpovězeny manažerem SPL, přičemž následně byl tento dokument připomínkován a schválen členy Programového výboru, zodpovědného za realizaci místní rozvojové strategie.

5. Závěry a doporučení

Na závěr formulujeme jen několik málo stručných postřehů. Ač se plánovací období 2007-2013 zdálo jakkoliv složitým, v porovnání se současnou situací, kdy probíhají neustávající přípravy na období

MAS Krajina srdce, z.s.

Žižkovo náměstí 82
391 43 Mladá Vožice
IČO: 266 63 503

2014-2020, a to jsme v závěru roku 2015, to vypadá, že to období uplynulé bylo nakonec velice vstřícné a díky jednoprogramovému financování vlastně jednoduché.

MAS Krajina srdce realizovala 12 projektů spolupráce, kde v některých zastala nelehkou úlohu KMAS a v některých se projektů zúčastnila jako PMAS. MAS se tedy dostala do interakce s různými regionálními odbory z různých krajů a získala v tomto směru zkušenosti příjemce dotací. Praxe platebních agentur, kde přístup různých úředníků z různých regionálních odborů byl diametrálně odlišný, měl za následek neadekvátní korekce, které dosahovaly do desetitisícových částek, což malé MAS v chudém regionu, které se sestává především z malých obcí, nese fatální důsledky. Co se dále týká těchto projektů, další otrěsnou zkušeností bylo řešení problematiky vlastnických vztahů, dále zajištění udržitelnosti, definice a mnohoznačný výklad tzv. veřejné podpory, a také již zmiňovaná problematika vlastního financování (zajištění předfinancování, úroků z úvěrů, financování korekcí a sankcí). Projekty spolupráce významně napomohly v dosažení stanovených cílů rozvojové strategie, bohužel, výše zmíněné problémy související s realizací takových projektů nesou pro MAS velké finanční a lidské ztráty.

Kromě finančních důsledků (korekcí a sankcí) zde hraje neméně významnou úlohu lidský faktor: míra zatížení pracovníků MAS je obrovská, očekává se od nich vysoká míra znalostí, vědomostí a profesionality, přitom není zajištěna jejich stabilizace, resp. stabilizace MAS jako organizace. To má za následek vysokou fluktuaci zaměstnanců, MAS čelí problému zastupitelnosti zkušených manažerů, MAS nemá prostředky na předfinancování, pro bankovní instituce je nedůvěryhodná,... a to vše v konečném důsledku vede ke stále snižující se důvěře v MAS v uvnitř regionu a ke stále snižující se důvěře MAS vůči řídicím strukturám. To je smutný fakt, obzvláště když si uvědomíme, jak těžce se místní akční skupiny v České republice etablovaly a kolik let věnovaly veškeré své úsilí rozvoji svého regionu.

Níže formulujeme jen ta zásadní doporučení, která plynou ze zkušeností z předchozího programovacího období a z období příprav na programovací období 2014-2020:

- 1.) management MAS nesmí pracovat nad rámec svého 100% pracovního vytížení
- 2.) snažit se vypomoci si při administraci projektů s jinými MAS navzájem
- 3.) v případě projektů spolupráce být PMAS a za KMAS mít partnera z jiného kraje (nejlépe Středočeského kraje)
- 4.) realizovat pouze takové projekty, kde bude od partnerů předem zajištěno spolufinancování a kde také budou zajištěna rizika z případných korekcí a sankcí
- 5.) snažit se aplikovat tzv. lokální multiplikátor u žadatelů (např. prostřednictvím preferenčních kritérií)

Za MAS Krajina srdce zpracovala manažerka SPL Ing. Monika Hienlová

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

MAS Krajina srdce, z.s.
Žižkovo náměstí 82
391 43 Mladá Vožice
IČO: 266 63 503

Programový výbor dokument připomínkoval a následně schválil dne 16.12.2015

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.